

Het Frans Walkate Archief

Het Kamper Frans Walkate archief kan met recht een unicum in Nederland worden genoemd. Het is ook wel zeer uitzonderlijk, dat een financiële instelling wier doel is het sparen te bevorderen, tevens de eigenaresse is van een hoogst interessante collectie archivalia, schilderijen, foto's en topografica die alle betrekking hebben op de geschiedenis van de stad Kampen. En tevens nog over een eigen, wel voorziene bibliotheek beschikt. Het Walkate archief houdt dan ook het midden tussen een historisch archief en een klein museum.

Ook zijn geschiedenis is curieus. In de jaren dertig van deze eeuw was de heer Frans Walkate commissaris en later directeur van de Kamper Nutsspaarbank, een instelling die reeds in 1820 werd gesticht. Walkate slaagde er niet alleen in de grondslag te leggen voor de later zo opmerkelijke groei en bloei van deze bank, maar had tevens een intense belangstelling voor de geschiedenis van het heden en verleden van Kampen. Vooral voor het heden, want het viel hem op, dat in het oud-archief van de stad Kampen wel een schat van gegevens te vinden waren die betrekking hadden op de middeleeuwse geschiedenis van Kampen en op haar historie van de 17e en 18e eeuw, maar dat de toenmalige archivariissen weinig belangstelling toonden voor het verzamelen van gegevens uit latere tijd. Terecht vroeg Walkate zich dan ook af, hoe het nageslacht ooit zich een goed beeld van de laatste twee eeuwen zou kunnen vormen, als in deze lacune niet werd voorzien. En zo werd deze bankdirecteur een ijverig verzamelaar van alles, dat op de meer recente geschiedenis van Kampen betrekking had. Weldra kon hij bogen op een uitgebreide verzameling 19e en 20ste eeuwse foto's van personen, gebouwen en stadsgezichten, schilderijen en kaarten, notulen van bestaande en reeds ter ziele gegane verenigingen die zonder zijn speurzin onherroepelijk verloren zouden zijn geraakt.

Het toenmalige bestuur van de Nutsspaarbank begreep, welke enorme dienst zijn directeur hiermede de stad bewees en besloot daarom in 1938 aan zijn gebouw een nieuwe vleugel te bouwen, waarin de Walkate-collectie waardig ondergebracht zou kunnen worden. Enige jaren hiervoor reeds had dit bestuur, wederom op initiatief van de heer Walkate, besloten de Kamper Almanak, een commerciële uitgave van de heer Zalsman, over te nemen en deze elk jaar gratis uit te reiken (ter gelegenheid van Wereldspaarstag), aan de trouwe clientèle van de bank. Een vorm van „reclame", waarmee de stad Kampen in de loop der jaren wel op een zeer bijzondere wijze gediend is geworden.

Toen de heer Walkate in 1943 stierf, meende het bestuur zijn nagedachtenis niet beter te kunnen eren dan door het belangrijke cultuurhistorische werk, dat hij had verricht, voort te zetten. Mr. Joan Ennema werd als beheerder over de collectie aangesteld die van nu af aan

de naam van haar stichter zou dragen. Onder de leiding van deze eerste officiële beheerder van het Frans Walkate Archief groeide het archief, ondanks de sombere oorlogsjaren, uit tot een instelling die in haar soort uniek in Nederland genoemd mocht worden. Rusteloos speurend, wist Mr. Ennema de hand te leggen op tal van interessante zaken, die in de toekomst van het grootste belang voor de recente Kamper geschiedenis zouden blijken te zijn.

De vroege dood van deze kunstzinnige mens en harde werker was dan ook een groot verlies.

Na zijn overlijden werd in 1947 het beheer over het archief toevertrouwd aan Dr. C.N. Fehrmann. Deze wist opnieuw de verzameling uit te breiden met tal van zaken en onder zijn leiding bereikten de in de Kamper Almanak opgenomen „Bijdragen tot de geschiedenis van Kampen” een hoog peil. De Nederlandse Spaarbankbond erkende zijn verdiensten als beheerder van het Frans Walkate archief door hem onlangs, ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum, de erepenning in zilver van de Bond toe te kennen.

Het Walkate archief heeft in de loop der jaren bij de Kamper bevolking een enorme good-will verworven. Hiervan getuigen de vele schenkingen die reeds werden gedaan en gelukkig nog steeds plaatsvinden. Het is de tegenwoordige beheerder dan ook een behoefte vanaf deze plaats allen die bijdroegen om de collectie te verrijken, zijn dank te betuigen en - het spreekt vanzelf - hij zal zeer erkentelijk zijn, indien door nieuwe schenkingen zijn verzameling nog groeit.

Vooraf, nu het bestuur van de Nuttsparbank besloten heeft de voormalige publieke hal van de bank, die door de recente verbouwing buiten gebruik is, in te richten tot permanente expositieruimte van het Walkate archief, waardoor de collectie nog beter dan vroeger, onder de ogen van het Kamper publiek gebracht zal kunnen worden.